

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om återföring av bensinångor på bensinstationer;

TSFS 2016:36

Utkom från trycket
den 10 juni 2016

beslutade den 1 juni 2016.

Transportstyrelsen föreskriver¹ följande med stöd av 12 § drivmedelsförordningen (2011:346) och 3 § förordningen (2011:811) om ackreditering och teknisk kontroll samt beslutar följande allmänna råd.

VÄGTRAFIK

Inledande bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om

1. system för återföring av bensinångor till tankbil vid påfyllning av cistern på bensinstation,
2. system för återföring av bensinångor vid tankning av motorfordon,
3. kontroll av system för återföring av bensinångor innan ibruktagande, efter en större renovering, vid byte av cistern, rörledningar eller pump, vid flytt av mätarskåp, samt efter reparation,
4. återkommande kontroll och egenkontroll av system för återföring av bensinångor, och
5. tekniska krav för återföring av bensinångor.

Allmänna råd

Alkylatbensin bör inte anses vara avsedd för tankning av motorfordon.

2 § Den som är innehavare av tillstånd enligt 16 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor att hantera bensin ansvarar för att bensinstationen har ett system för återföring av bensinångor som uppfyller kraven enligt dessa föreskrifter.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 94/63/EG av den 20 december 1994 om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska ämnen (VOC) vid lagring av bensin och vid distribution av bensin från depåer till bensinstationer, i den ursprungliga lydelsen samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/126/EG av den 21 oktober 2009 om återvinning av bensinångor steg II, vid tankning av motorfordon på bensinstationer, i lydelsen enligt kommissionens direktiv 2014/99/EU.

Definitioner

3 § Följande beteckningar används med nedan angiven betydelse.

<i>automatiskt övervaknings-system</i>	övervakningssystem som automatiskt upptäcker funktionsfel i systemet för återföring av bensinångor steg II och i det automatiska övervakningssystemet indikerar felet samt automatiskt stoppar bensinflödet från den felaktiga pumpen om inte felet åtgärdas inom sju dagar
<i>befintlig bensinstation</i>	bensinstation som har byggts eller för vilken enskilt planeringstillstånd, bygglov eller driftstillstånd har beviljats före den 1 januari 2012
<i>bensin</i>	alla mineraloljederivat med eller utan tillsatser som har ett ångtryck (Reid) på 27,6 kilopascal eller mer och som är avsedda för användning som bränsle i motorfordon, med undantag för flytande motorgas (LPG)
<i>bensinpump</i>	mätarskåp innehållande drivmedelsmätare samt pistolventiler avsedda för tankning av bensindrivna motorfordon
<i>bensinstation</i>	varje anläggning där bensin distribueras till bränsletankar i motorfordon från stationära lagringstankar
<i>bensinångor</i>	varje gasformig förening som förångas från bensin
<i>ny bensinstation</i>	bensinstation som har byggts eller för vilken enskilt planeringstillstånd, bygglov eller driftstillstånd har beviljats den 1 januari 2012 eller senare
<i>omsättning</i>	den totala kvantitet bensin som årligen lossas från transportbehållare till en bensinstation
<i>steg I</i>	utrustning för återföring av bensinångor till tankbil vid cisternpåfyllning på bensinstation i enlighet med artikel 6 och bilaga 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 94/63/EG av den 20 december 1994 om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska ämnen (VOC) vid lagring av bensin och vid distribution av bensin från depåer till bensinstationer, i den ursprungliga lydelsen
<i>steg II</i>	utrustning som är avsedd för återföring av bensinångor som förflyktigas från ett motorfordons bränsletank vid tankning på en bensinstation och som återför bensinångorna till en lagringstank eller tillbaka till bensinpumpen för återförsäljning

<i>volymförhållande</i>	kvoten mellan bensinångornas volym vid atmosfäriskt tryck när de passerar genom system för återvinning av bensinångor steg II och den utpumpade bensinens volym
<i>återföringsgrad för bensinångor</i>	den mängd bensinångor som återförs genom system för återvinning av bensinångor steg II jämfört med den mängd bensinångor som annars skulle släppas ut i atmosfären om inget sådant system fanns, uttryckt som en procentandel

I övrigt har beteckningarna i dessa föreskrifter samma betydelse som i lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner, drivmedelslagen (2011:319) och lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll.

Påfyllning av lagringsanläggningar på bensinstationer

4 § En bensinstation ska ha påfyllnings- och lagringsutrustning för återföring av bensinångor till tankbil vid påfyllning av cistern steg I. Systemet ska vara konstruerat så att bensinångor återförs till den transportbehållare som levererar bensinen via en gastät förbindelseledning. Påfyllning får endast ske om anordningarna är på plats och fungerar korrekt.

Kravet i första stycket på system för återföring av bensinångor till tankbil vid påfyllning av cistern för bränsleblandning som till övervägande del består av alkohol gäller först från och med den 1 januari 2019. Om stationen genomgår en större renovering eller vid byte av cistern eller pumpar ska dock stationen vid detta tillfälle utrustas med påfyllnings- och lagringsutrustning som uppfyller kraven i första stycket.

Krav för system för återföring av bensinångor vid tankning av motorfordon på bensinstationer

5 § En bensinstation med en faktisk eller planerad årlig omsättning större än 500 m³, eller större än 100 m³ om bensinstationen är integrerad i en byggnad med bostäder eller arbetsplatser, ska utöver vad som sägs i 4 § ha ett system för återföring av bensinångor steg II. Systemet ska uppfylla 11 §.

En befintlig bensinstation får trots första stycket till och med den 31 december 2018 ha ett system för återföring av bensinångor steg II där återföringsgraden vid mätningar under kontrollerade förhållanden är minst 85 procent och under fältförhållanden är minst 70 procent. Om stationen genomgår en större renovering, eller vid byte av cistern eller pumpar, ska dock stationen vid detta tillfälle utrustas med ett system för återföring av bensinångor som uppfyller kraven i första stycket.

Bestämmelserna i första och andra stycket om återföring av bensinångor steg II gäller till och med den 31 december 2018 inte för bensinpumpar avsedda för tankning av bränsleblandning som till övervägande del består av alkohol på en befintlig bensinstation, samt för befintliga bensinstationer som tillhandahåller bensin som inte är avsedd för yrkesmässig överlåtelse. Om stationen genomgår en större renovering, eller vid byte av cistern eller

pumpar, ska dock stationen vid detta tillfälle utrustas med ett system för återföring av bensenångor som uppfyller kraven i första stycket.

Bestämmelserna i första och andra stycket gäller inte bensinstationer som används uteslutande i samband med tillverkning och leverans av nya motorfordon.

6 § För varje bensinpump ska det finnas ett underhållsschema som tillhandahållits av tillverkaren, importören eller försäljaren av systemet, samt en driftjournal i vilken löpande egenkontroll och eventuella vidtagna underhållsåtgärder dokumenteras.

Märkning

7 § När ett system för återföring av bensenångor steg II har installerats på en bensinstation ska bensinpumpen förses med en väl synlig märkning enligt följande figurer tillsammans med permanent märkskylt. Märkningen ska utföras enligt standarden SS EN 16321-1:2013 Återvinning av bensenångor vid tankning av motorfordon på bensinstationer – Del 1: Provningsmetoder för godkännande och utvärdering av effektiviteten hos systemet för återvinning av bensenångor.

Figur 1.
För system utan automatisk övervakning. Munstycket ska vara svart och omgivande pilar blå i en öppen cirkel. Storleken ska vara 40 x 40 millimeter.

Figur 2.
För system med automatisk övervakning. Munstycket ska vara svart och omgivande pilar blå i en sluten cirkel. Storleken ska vara 40 x 40 millimeter.

8 § För system för återföring av bensenångor där kundens hantering kan påverka funktionen hos systemet ska hanteringsanvisningar på svenska finnas på pumpen.

9 § När ett system för återföring av bensinångor steg II har kontrollerats och kontrollen visar att kraven uppfylls ska bensinpumpen förses med ett kontrollmärke enligt nedan. Märkningen ska vara väl synlig vid tankning.

På kontrollmärket ska kontrollorganets identitet samt månad och år för den genomförda kontrollen anges. Märket ska ha olika färg för skilda kalenderår. Storleken ska vara 40 x 40 millimeter. Årsfärgcykeln utgörs av serien ljusblå, lime, cerise och orange, och inleds med ljusblå för år 2016. Annat märke som kan förväxlas med kontrollmärket får inte användas i anslutning till det.

Provning av system för återföring av bensinångor steg II innan godkännande

10 § Provning av ett system för återföring av bensinångor steg II ska utföras av ett provningslaboratorium som är ackrediterat för uppgiften i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93, i den ursprungliga lydelsen, samt lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll. Provning får också göras av den som uppfyller motsvarande krav enligt bestämmelser i ett annat land inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Vid provningen ska tillverkaren tillhandahålla ett provexemplar av systemet i sin helhet, en teknisk beskrivning av systemet, installationsanvisningar för de pumptyper som systemet är avsett för, samt en redogörelse för hur egenkontroll av systemet ska gå till på bensinstationen.

11 § Provning av system för återföring av bensinångor ska utföras enligt standarden SS EN 16321-1:2013 Återvinning av bensinångor vid tankning av motorfordon på bensinstationer Del 1: Provningsmetoder för godkännande och utvärdering av effektiviteten hos systemet för återvinning av bensinångor. Systemet ska ha en återföringsgrad på minst 85 procent och volymförhållandet vid mätningar under fältförhållanden vara minst 0,95 men högst 1,05. Systemet ska fungera och medge tankning ner till en omgivningstemperatur på -25 °C.

Kontroll innan ibruktagande av system vid nyinstallation, efter en större renovering, vid byte av cistern, rörledningar eller pump samt efter reparation

12 § Innan ett system för återföring av bensinångor får tas i drift ska en kontroll utföras enligt standarden SS EN 16321-2:2013 Återvinning av bensinångor vid tankning av motorfordon på bensinstationer Del 2: Provningsmetoder för kontroll av system för återvinning av ångor på bensinstationer. Kontrollen ska göras av ett kontrollorgan typ A, B eller C som ackrediterats inom EES för denna uppgift enligt förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen.

Efter en större renovering, vid byte av cistern, efter flytt av mätarskåp samt efter reparation ska en kontroll utföras enligt standarden SS EN 16321-2:2013 Återvinning av bensinångor vid tankning av motorfordon på bensinstationer Del 2: Provningsmetoder för kontroll av system för återvinning av ångor på bensinstationer. Den ska utföras av ett kontrollorgan typ A eller C som ackrediterats inom EES för denna uppgift enligt förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen.

Om ett kontrollorgan av typ C utför en kontroll enligt första eller andra stycket får kontrollen utföras av samma person som utfört renoveringen, reparationen eller flytten av mätarskåp. Detta gäller dock inte om kontrollorganet ingår i samma koncern eller bolag som bensinstationen.

13 § En kontroll innan ibruktagande av system vid nyinstallation, efter en större renovering eller vid byte av cistern ska utföras enligt de metoder som anges i standarden SS EN 16321-2:2013 Återvinning av bensinångor vid tankning av motorfordon på bensinstationer Del 2: Provningsmetoder för kontroll av system för återvinning av ångor på bensinstationer och omfatta

1. kontroll av att system för återföring av bensinångor finns installerat och uppfyller kraven på volymförhållande enligt 5 §,

2. kontroll av att installerat system överensstämmer med certifieringsintyget i Annex C i standarden SS EN 16321-1:2013 Återvinning av bensinångor vid tankning av motorfordon på bensinstationer Del 1: Provningsmetoder för godkännande och utvärdering av effektiviteten hos systemet för återvinning av bensinångor, eller motsvarande dokumentation för system godkända enligt äldre föreskrifter,

3. kontroll av att föreskriven märkning finns,

4. bestämning av volymförhållandet, och

5. kontroll av att driftsjournal enligt 6 § finns.

En kontroll efter reparation ska endast omfatta första stycket 2 och 4.

14 § En bensinpump får tas i bruk endast om det enligt en kontrollrapport enligt 17 § framgår att pumpen uppfyller kraven. Om kontroll enligt 17 § inte kan genomföras på grund av att omgivningstemperaturen ligger utanför temperaturintervallet enligt standarden SS EN 16321-2:2013 Återvinning av bensinångor vid tankning av motorfordon på bensinstationer Del 2: Provningsmetoder för kontroll av system för återvinning av ångor på bensinstationer, får överlåtelse av bensin göras utan att någon kontroll utförts. Kontrollen ska utföras så snart omgivningstemperaturen varaktigt ligger inom temperaturintervallet enligt 5.2 i SS EN 16321-2:2013

Återvinning av bensinångor vid tankning av motorfordon på bensinstationer
Del 2: Provningsmetoder för kontroll av system för återvinning av ångor på bensinstationer.

Återkommande kontroll

15 § Återkommande kontroller av system för återföring av bensinångor steg II ska utföras minst en gång per år enligt standarden SS EN 16321-2:2013 Återvinning av bensinångor vid tankning av motorfordon på bensinstationer Del 2: Provningsmetoder för kontroll av system för återvinning av ångor på bensinstationer. Kontrollerna ska genomföras av ett kontrollorgan typ A eller C som ackrediterats inom EES för denna uppgift enligt förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen. Om ett kontrollorgan av typ C utför kontrollen får den göras av samma person som vid samma tillfälle genomfört eventuell service av systemet. Den får dock inte utföras av ett kontrollorgan som ingår i samma koncern eller bolag som bensinstationen.

För anläggningar som är försedda med automatiskt övervakningssystem som uppfyller kraven enligt Annex D i SS EN 16321-1:2013 Återvinning av bensinångor vid tankning av motorfordon på bensinstationer – Del 1: Provningsmetoder för godkännande och utvärdering av effektiviteten hos systemet för återvinning av bensinångor, får kontrollerna genomföras minst en gång vart tredje år.

16 § Den återkommande kontrollen ska utföras enligt de metoder som anges i standard SS EN 16321-2:2013 Återvinning av bensinångor vid tankning av motorfordon på bensinstationer Del 2: Provningsmetoder för kontroll av system för återvinning av ångor på bensinstationer och omfatta

1. kontroll av att system för återföring av bensinångor finns installerat och uppfyller kraven enligt 5 §,

2. kontroll av att installerat system överensstämmer med certifieringsintyget i Annex C i SS EN 16321-1:2013 Återvinning av bensinångor vid tankning av motorfordon på bensinstationer – Del 1: Provningsmetoder för godkännande och utvärdering av effektiviteten hos systemet för återvinning av bensinångor, eller motsvarande dokumentation för system godkända enligt äldre föreskrifter,

3. kontroll av att märkning enligt 7 och 9 §§ finns,

4. bestämning av volymförhållandet, och

5. kontroll av att en driftsjournal enligt 6 § finns och används.

Kontrollrapport

17 § Efter en genomförd kontroll enligt 12 och 15 §§ ska kontrollorganet upprätta en kontrollrapport som överlämnas till den som sägs i 2 §.

Kontrollrapporten ska minst innehålla de uppgifter som anges i Annex C till SS EN 16321-1:2013 Återvinning av bensinångor vid tankning av motorfordon på bensinstationer – Del 1: Provningsmetoder för godkännande och utvärdering av effektiviteten hos systemet för återvinning av bensinångor respektive Annex B i SS EN 16321-2:2013 Återvinning av bensin-

ångor vid tankning av motorfordon på bensinstationer Del 2: Provningsmetoder för kontroll av system för återvinning av ångor på bensinstationer.

Kontrollrapporter ska sparas av den som sägs i 2 § under minst tre år.

18 § Om det av kontrollrapporten framgår att kraven uppfylls ska systemet förses med ett kontrollmärke enligt 9 §.

19 § Om det av kontrollrapporten framgår att kraven inte uppfylls ska det tidigare kontrollmärket avlägsnas eller förstöras. Om de fel som framgår av rapporten inte åtgärdas inom trettio dagar får överlåtelse av bensin inte göras innan felet avhjälppts och ny kontroll genomförs enligt 12 §. Om kontroll enligt 12 och 15 §§ inte kan genomföras på grund av att omgivningstemperaturen inte ligger inom temperaturintervallet enligt SS EN 16321-2:2013 Återvinning av bensinångor vid tankning av motorfordon på bensinstationer Del 2: Provningsmetoder för kontroll av system för återvinning av ångor på bensinstationer, får överlåtelse av bensin göras utan att någon kontroll utförts. Kontrollen ska utföras så snart omgivningstemperaturen varaktigt ligger inom temperaturintervallet enligt SS EN 16321-2:2013 Återvinning av bensinångor vid tankning av motorfordon på bensinstationer Del 2: Provningsmetoder för kontroll av system för återvinning av ångor på bensinstationer.

Rapportering för tillsyn

20 § Den som sägs i 2 § ska genom elektronisk överföring, på det sätt som Transportstyrelsen bestämmer, lämna de upplysningar som efterfrågas för tillsyn.

Undantag

21 § Transportstyrelsen kan medge undantag från dessa föreskrifter.

1. Denna författning träder i kraft den 1 juli 2016.

2. Genom författningen upphävs Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2014:75) om återföring av bensinångor på bensinstationer.

På Transportstyrelsens vägnar

MARIA ÅGREN

Linda Norberg
(Väg- och järnvägsavdelningen)